

IN MEMORIAM

Ksawery Burski, Agnieszka Łobacz

AMBASADOR PEI YUANYING – PRZYJACIEL POLSKI

Dnia 29 stycznia 2017 r. zmarł w Pekinie bardzo zasłużony dla polsko-chińskich stosunków wieloletni dyplomata, ambasador Pei Yuanying.

Związki ambasadora Pei Yuanyinga z Polską sięgają roku 1954: znalazł się wówczas w jednej z pierwszych grup studentów chińskich, którym za wyróżniające wyniki w nauce władze zaoferowały wyjazd na studia zagraniczne. W latach 50., w okresie międzynarodowej izolacji ChRL po wojnie w Korei, mogły to być tylko studia w krajach zaliczanych do socjalistycznych, zwanych też krajami demokracji ludowej, i 18-letni Pei, wraz z dwiema koleżankami i dwoma kolegami, trafił do Warszawy, gdzie rozpoczął naukę na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Od pierwszych lat studiów jego pasją była polska literatura, którą wcześniej zaczął przekładać na chiński, w przekonaniu, że to właśnie będzie w przyszłości jego główne zadanie. Przetłumaczony przez niego wiersz Broniewskiego został zamieszczony w prasie w 1957 r., będąc pierwszym przekładem z literatury polskiej opublikowanym w Chinach po 1949 r.

Jako wyróżniający się stopniem nabytych umiejętności językowych Pei Yuanying w 1959 r. został skierowany do pracy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych ChRL. Wówczas to, na początku kariery zawodowej, w kontaktach z polską ambasadą i przy wizytach polskich delegacji w Chinach występował często jako tłumacz posługujący się polszczyzną nie tylko poprawną, lecz wręcz elegancką.

Zamiłowaniem do naszego języka zaraził swoją żonę – panią Jia Yuhua, która na studiach specjalizowała się w albańskim, lecz pod wpływem męża nauczyła się polskiego i pomagała mu w pracy w chińskiej ambasadzie w Warszawie. To właśnie

w czasie jednego z pobytów w Polsce Pei Yuanying jako dyplomata znalazł jeszcze czas na powrót do przekładu literackiego i wspólnie z profesorem Yi Lijun przetłumaczył *Sławę i chwałę* Iwaszkiewicza (Wydawnictwo Literatury Zagranicznej, Pekin 1986). W Jego przekładzie ukazała się w Pekinie *Matka Joanna od Aniołów* (wyd. jak wyżej). Wspominając lata, gdy nie było komputerów, Pei Yuanying zauważył, że tłumacząc, musiał własnoręcznie napisać około miliona znaków.

Lata sprawowania przez niego funkcji ambasadora w Polsce (lipiec 1987 – kwiecień 1992) przypadły, jak wiadomo, na okres burzliwych wydarzeń i w Polsce, i w Chinach, stawiających przed przedstawicielem kraju takiego jak ChRL niełatwe zadania. Pei Yuanying zaprezentował wówczas swoje prawdziwie talenty dyplomatyczne. Znalazły one potwierdzenie w doprowadzeniu do wizyty w Polsce ówczesnego wicepremiera i ministra spraw zagranicznych ChRL Qian Qichena i przyjęciu go przez prezydenta Lecha Wałęsę (marzec 1991) oraz do rewizyty ministra spraw zagranicznych RP Krzysztofa Skubiszewskiego wraz z zaproszeniem go do wygłoszenia w Pekinie wykładu dla ponad stu chińskich politologów z kilkudziesięciu chińskich ośrodków badawczych (październik 1991).

Wyrażane przez ambasadora Pei Yuanyinga wyważone oceny pluralizmu politycznego w Polsce miały wpływ na zaproszenie do ChRL w 1991 roku wielopartyjnej delegacji polskiego Sejmu z przewodniczącym Sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych profesorem Geremkiem. Spotkały się one również z uznaniem w najwyższych decyzyjnych kręgach w Polsce, w tym prezydenta Lecha Wałęsy.

W późniejszych o kilka lat rozmowach kolejni chińscy ministrowie dawali wyraz wysokim ocenom prezentowanych przez ambasadora Pei analiz sytuacji w Polsce. W trakcie jego kadencji jako ambasadora doszło do przewartościowania polsko-chińskich stosunków dwustronnych i oparcia ich na nowych racjonalnych zasadach oraz do wypracowania formuły „naród chiński szanuje wybór dokonany przez naród polski”, która później, nie bez oporów i przy dość długo utrzymującym się braku zrozumienia w niektórych środowiskach chińskich, torowała drogę do nowych kontaktów na najwyższych szczeblach i jakościowo nowego poziomu stosunków.

Po zakończeniu misji w Polsce (1992) Pei Yuanying objął stanowisko dyrektora Departamentu Studiów Politycznych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i w tym charakterze prowadził również z polskimi odpowiednikami konsultacje na tematy strategicznej wagi w polityce zagranicznej obu krajów, rozmowy merytorycznie istotne, unikając powtarzania ocen znanych.

Nowym wyzwaniem w karierze Pei Yuanyinga było mianowanie na stanowisko ambasadora ChRL w New Delhi (1995–1998) – kolejny przykład wysokiej oceny przez przełożonych jego umiejętności i wszechstronnej erudycji, jakim było powierzenie specjalistcie od spraw europejskich misji w Indiach, kraju sąsiednim,

w stosunkach z którym występowało wiele specyficznych problemów, z zadaniem przybliżenia ich rozwiązania.

Po formalnym przejściu na emeryturę reprezentował Chiny na konferencjach międzynarodowych i w spotkaniach z gośćmi zagranicznymi. Nadal interesował się sprawami Polski, pozostał zafascynowany naszą literaturą, podtrzymywał kontakty z polskimi instytucjami i przyjaciółmi. Jego zainteresowanie Polską było zawsze życzliwe, choć nie bezkrytyczne. Unikał rozgłosu, był daleki od wszelkiej łatwej popularności. Solidna wiedza, dyscyplina intelektualna i przymioty osobiste – skromność, wyczuwalna wewnętrzna szlachetność składały się na jego wyjątkową osobowość. Podczas ambasadorskiej misji w tym historycznym dla obu krajów okresie ambasador Pei Yuanying z małżonką zyskali w Warszawie w różnych środowiskach uznanie i wielu nowych przyjaciół.